

Zprávy

*Existují hvězdy, jejichž záři je na Zemi vidět,
ačkoliv již zhasly.*

*Existují lidé, jejichž jas nepřestává osvětlovat svět,
ačkoliv již nejsou mezi živými.*

H. Seneshová

IN MEMORIAM PhDr. JAROSLAV
MADLAFOUSEK, CSc.

V dějinách vědy se často stává, že nadaný a osvícený jedinec výrazně předstihne myšlení své doby. Teprve dodatečně a mnohdy až s odstupem mnoha let se prosadí koncepce a poznatky, které tito jedinci přinášeli. V české psychologii patří mezi tyto autory nesporně Jaroslav Madlafousek, čelný představitel první generace poválečných psychologů, kteří často v obtížných a mnohdy nepříznivých dobách vytvářeli tradici, na které stavíme dodnes. Po mnoha stránkách jim vděčíme za hledání cest v nezmapovaném terénu a mnohdy i za naše vzdělání.

Ve dnech, kdy se uzavřela pozemská pouť J. Madlafouska, se nutně vynoří otázka, čím byl pro své následníky, co pro mnohé z nás znamenal a co do našeho oboru přinesl. Nemohu najít jinou charakteristiku než pojem VYCHOVATEL – a těžko hledat jiné čestnější označení, než je tento titul. Byl příkladem v metodice vědecké práce, v kladení otázek, v osobních motivech, v myšlenkové nezávislosti, v ryzosti charakteru a v občanských postojích. Nešlo mu o pomíjivý úspěch, ale o pevné poznání. Často se dostával do rozporu s duchem doby, s nedostatečně ověřenými tradicemi a kladl mnohdy znepokojivé otázky, pro které hledal dobré odpovědi.

Nedávno jsme při jeho životním jubileu vzpomínali ve zprávách Psychologické společnosti na Madlafouskovu životní a odbornou trajektorii. Dnes se pokusím naznačit mezníky v jeho vědecké dráze. Začínal poměrně pozdě – ke studiu na filosofické fakultě nastoupil v důsledku války až ve věku 23 let. Během studia pracoval v Čs. ústavu lidské práce a záhy pochopil, že rozbor výkonnosti člověka a psychologických vlivů, které na ni působí, je věcně velmi složitý a experimentálně těžko uchopitelný. Vyžaduje mnohem náročnější postupy, než byly v té době k dispozici, a hledal proto problematiku, která by mohla být

jednodušší. Našel ji v přednáškách J. Stavěla, který se již před válkou zaměřil na systematické zkoumání instinktů.

Madlafouskovi imponoval výzkum podmíněnosti a proměnlivosti zdánlivě jednoduchého a stereotypního chování živočichů. Pustil se do systematického studia tehdejší etologické literatury a v disertační práci se věnoval koncepci imponování a srovnávacímu rozboru nálezů řady tehdejších autorů. Kdo tehdy u nás znal studie Lorenze, Tinbergena, Baerense a řady dalších autorů? Snad pouze Josef Stavěl a Josef Lát. Současně sledoval výzkumy tehdejších behavioristů, ale také učebnice statistických metod a plánování experimentů. Společenská situace nebyla jednoduchá – ideologické tlaky, obtížně dostupná literatura, omezené vedení fakulty, naivní propagace zjednodušeného Pavlova atd. Po kratším pobytu na filosofické fakultě přešel do Ústavu krevního oběhu v Krči, kde získal možnost experimentovat na zvířecích modelech a analyzovat nervové mechanismy, řídicí činnost krevního řečiště.

Z Krče odešel nedobrovolně r. 1956 a jako nouzové řešení nastoupil u Jaroslava Skály do protialkoholní léčebny v Lojovicích. Koho by tehdy napadlo, že při léčení chronických alkoholiků je možno aplikovat etologické postupy? Madlafouskovi se rýsovalo pojetí, že sledování izolovaného jedince může být jednostranné a že etologie má svou stránku sociální.

To tušil již dříve při sledování instinktivních aspektů sexuálního cyklu ptáků, ryb i jiných živočichů. Z Lojovic pocházela jeho etologická studie o „píjáčké partě“, jejích zákonitostech a vlivu na jedince.

Náhoda přeje připraveným – toto tvrzení platilo o Madlafouskovi. Vznikl Výzkumný ústav psychiatrický a ve spolupráci s K. Freundem se tam pustil do podrobného studia sexuálního chování potkanů. Odmítl tradiční laboratorní postup sledování izolovaného zvířete, ale systematicky analyzoval chování v dyádě, a to jak za běžných okolností, tak při záměrném hormonálním či behaviorálním vyladování jednoho či druhého člena páru. To byla tehdy novinka ve světovém písemnictví. Vznikla řada experimentálních studií, které pronikaly do světových časopisů a vnášely do etologického myšlení nový pohled. Tehdy jen málokdo z psychologické obce věděl o mezinárodním

ohlasu těchto studií – a autor sám se nikterak nechlubil. V té době vzniká u nás mezioborová Etologická společnost a Madlafousek se stává jejím hlavním odborníkem a inspirátorem.

Následoval další metodologicky originální krok. Viděl, že jednoduché a v podstatě jednorázové experimenty jsou mnohdy značně zjednodušené. S řadou spolupracovníků vytvářel Madlafousek blok několika projektů, propojených společným teoretickým zázemím a promyšlenou metodologií. Tímto směrem se zaměřil na širší sledování sexuálního chování. Pokračoval výzkum interakcí potkanů v dyádě. Analyzovalo se odlišné chování osob s narušeným sexuálním chováním a hledaly se jeho příčiny v poruchách instinktivního vybavení. Třetí pohled tvořila originální metodika pro systematické sledování prvních signálů a úvodních aktivit partnerského sblížení (dvoření) mladých jedinců. Z řady studií z té doby je stále aktuální úvaha Sexuální chování jako komunikační proces, jímž se realizuje systém dílčích motivačních stavů (spoluautoři Žantovský, Hlišák, Kolářský). Kdo ve světě tehdy uvažoval o podobných komplexních výzkumných projektech, ve kterých by se psychologická problematika záměrně sledovala z různých stran? A kdo tehdy uvažoval o motivaci jako proměnlivé a hierarchicky uspořádané struktuře?

Po do jisté míry vynuceném odchodu do důchodu se dále prosadil Madlafouskův široký rozhled. Pustil se do studia a do rozboru evoluční psychologie. Opět to bylo téma, které u nás nikdo neznal. Uvažoval o historické rekonstrukci chování člověka v dávné minulosti a o pravděpodobném vývoji komplexních forem chování – spolupráce ve skupině, péče o potomky, vytváření lidského altruismu až k charakteristice lidské lásky a jejích vývojových etap. Svě úvahy shrnul jasně do několika kapitol v učebnicích psychologie a psychiatrie i do samostatných časopiseckých studií.

Nezůstal však pouze u teorie. Ponořil se do složité problematiky výchovy dětí. Uvažoval o racionálních radách bezradným rodičům – a vlastně nám všem. Výchova se mu rýsovala jako základní kámen pro zítřejší vývoj lidstva, které se dnes často ocitá na hraně katastrof přírodních i sociálních. První náčrtky naznačují, že vznikalo nadějně dílo, které bychom všichni potřebovali. Proti nesčetným tradičním úvahám stavěl Madlafousek systém, který se opíral o historický vývoj celého lidského rodu i o ontologický vývoj jedince v různých vývojových etapách.

Nejde však jen o výzkumnou problematiku, kterou se J. Madlafousek zabýval, ale o etickou stránku vědecké práce. Byl proti zjednodušo-

vání, proti předčasnému zobecňování nálezů, proti nedozrálým publikacím a hlavně proti neodpovědnému obchodování s neproověřenými poznatky. Zde nám bude jeho slovo velmi chybět. Měl schopnost velkých autorů se ptát, zda cesta po které jde, je přiměřená. Dovedl zbořit koncept, který snad je líbivý, ale není nosný. Nebál se ukazovat na chyby, a to i často proti tradici oboru či jeho představitelů. Neuměl kličkovat, ale znal rázné kroky, směřující přímo k cíli – cestu, která může mít zákruty, ale nemůže se přizpůsobovat dobovým či ideologickým heslům. Dokázal to i jako předseda Psychologické společnosti v letech 1968 – 1970, kdy usiloval o rehabilitaci psychologické vědy, řady zrušených institucí i poškozených osob a o odstranění neodborné, byť i finančně lákavé aplikace poznatků do praxe. Zároveň podněcoval odborná setkávání a diskuse – i dnešní psychologické dny tehdy inspiroval.

Kdykoliv to bylo možné, vstupoval do výuky studentů i mladších spolupracovníků – a byl z ní opakovaně odháněn. I dnes jsou pro mne cenné náměty z jeho přednášek Organismus a prostředí, které jsem kdysi poslouchal. Byl kdykoliv ochoten diskutovat, radit a „nezištně přihrávat“ poznatky i literaturu. Opakovaně referoval a debatoval na transdisciplinárním semináři, který řídil Miroslav Katětov. Přinášel tam nové myšlenky i náměty pro uvažování v různých vědních disciplínách. Mnohé jsem se od něj naučil a za mnohé jsem mu vděčný. Neodcházel jsem od něj nepoučen.

Jaroslav Madlafousek byl člověk velmi skromný. Nešlo mu ani o velké výdělkové ani o pozlátka různých titulů či hodností. Šlo mu o vědu a o poznání. To byly stezky, na kterých nacházel uspokojení. Doba konsumní mu byla cizí a nad ni si cenil základní občanské postoje.

Ještě dnes slyším jeho poznámku o komisi, že „prodává poznatky jako kšandy“. Velké uspokojení a relaxaci nacházel na orlické chatě při rybaření – a jako pravý etolog studoval při tom různé formy rybiho chování. Mnohá experimentální i technická zařízení dokázal vytvořit vlastní zručností a poradil si často sám bez nároků na servisní služby.

Byl to učitel, jakých je jen málo – odborně i lidsky – bez nich se občanská společnost neobejde. Nehledejme památku PhDr. Jaroslava Madlafouska, CSc. v kovu náhrobku, ale hledejme ji v odpovědném a dlouhodobém hledání cest k poznání. Tam bude pevnější kov!

V. Břicháček

Publikační činnost*

- Madlafousek, J. (2005): Četba pro (na)stávající rodiče. Ve: MANERE IN MONTIBUS. Sborník Václavu Břicháčkovi k životnímu jubileu. Praha, UK-FHS, 135-140.
- Madlafousek, J., Hučín, J. (2002): Situace současného člověka se změnila. *Psychologie dnes* 8, 5, 13.
- Madlafousek, J. (2001): Rozhovor s PhDr. Jaroslavem Madlafouskem (2000-2001). Ve: Baštecká, B., Goldmann, P.: *Základy klinické psychologie*. Praha, Portál, 140-148.
- Madlafousek, J. (1999): O významu R. Dawkinse „Sobecký gen“ pro behaviorální vědy. *Psychiatrie* 3, 1, 74-77.
- Madlafousek, J. (1997): Dospívání chlapců a dívek bez otců: psychosociální deprivace nebo alternativní adaptace? *Československá psychologie* 41, 5, 451-454.
- Madlafousek, J. (1997): Fenomény učení. *Zprávy české a slovenské etologické společnosti*, č. 10, 6-8.
- Madlafousek, J. (1997): Mozek není univerzální superpočítač. *PROPSY* 3, 1, 10-11.
- Madlafousek, J. (1996): Kurt Freund (1914-1996). *Československá psychologie* 40, 6, 555-556.
- Illmann, G., Madlafousek, J. (1995): Occurrence and characteristics of unsuccessful nursings in minipigs during the first week of life. *Applied Animal Behaviour Science* 44, 1, 9-18.
- Madlafousek, J. (1995): K vývoji pojmu „funkce“ v evoluční biologii. *Zprávy české a slovenské etologické společnosti*, č. 7, 6-8.
- Bartoš L., Madlafousek, J. (1994): Infanticide in a seasonal breeder: the case of red deer. *Animal Behavior* 47, 1, 217-219.
- Madlafousek, J. (1994): Láska k bližnímu v pleistocénu a dnes. *Československá psychologie* 38, 1, 53-65.
- Madlafousek, J. (1993): Erotologie? *Zprávy české a slovenské etologické společnosti*, č. 3, 6-9.
- Bartoš, L., Rödl, P., Madlafousek, J. (1988): Induction of copulatory behavior in castrated female and male arctic foxes. *Hormones and Behavior* 22, 4, 467-473.
- Hlišák, Z., Špinka, M., Madlafousek, J., Semerád, F. (1988): Role of the medial preoptic area in sexual behaviour of the male rat: A study using repeated cycloheximide infusions. *Physiologia Bohemoslovaca* 37, 5, 432-442.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J., Špinka, M. (1987): Transition from precopulatory to copulatory-behavior in male-rats with lesions in medial preoptic area: Dependence on precopulatory pattern of female. *Activitas nervosa superior* 29, 4, 257-263.
- Madlafousek, J., Freund, K. (1986): Experimentální neuropsychopatie. (Modely na zvířatech). *Zprávy VUPs* č. 60, 19-20.
- Madlafousek, J., Kolářský, A., Zvěřina, J. (1985): Penile volume response to female emotional behavior in men, committing forcible sexual acts. *Activitas nervosa superior* 27, 2, 151-152.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1984): Precopulatory behavior following testosterone treatment in castrated male rats. *Activitas nervosa superior* 26, 3, 224-225.
- Kolářský, A., Madlafousek, J., Zvěřina, J. (1984): Úprava sexuálního partnerství exhibicionistů. *Československá psychiatrie* 80, 5, 303-307.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1983): Estradiol plus progesterone treatment and pre-copulatory behavior in ovariectomized female rats. *Physiology & Behavior* 30, 2, 221-227.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1983): Factors influencing the initiation of copulatory behavior of male laboratory rats with a passively receptive female. *Activitas nervosa superior* 25, 3, 181-182.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1983): Precopulatory behaviour following testosterone treatment in castrated male rats. *Activitas nervosa superior* 25, 1, 52.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J., Krejčí, I. (1983): Effects of lisuride on precopulatory and copulatory-behavior of adult male-rats. *Psychopharmacology* 79, 2-3, 231-235.
- Kolářský, A., Madlafousek, J. (1983): The inverse role of preparatory erotic stimulation in exhibitionists – phallometric studies. *Archives of Sexual Behavior* 12, 2, 123-148.
- Madlafousek, J., Hlišák, Z. (1983): Importance of females precopulatory behavior for the primary initiation of male's copulatory behavior in the laboratory rat. *Behavior* 86, 237-249, part 3-4.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1982): Initiation of copulatory behavior in castrated male rats implanted with very small testosterone-filled silastic capsules. *Endokrinologie* 79, 1, 35-43.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1982): Under what conditions does laboratory male rat initiate copulatory behavior with passively receptive female. *Activitas nervosa superior* 24, 1, 9-13.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J., Krejčí, I. (1982): The influence of lisuride on sexual behavior

* Redakce Československé psychologie děkuje za zpracování bibliografie H. Brunclíkové.

- in male rats. *Activitas nervosa superior* 24, 4, 204-205.
- Hlíňák, Z., Madlafousek, J. (1981): Estradiol treatment and precopulatory behavior in ovariectomized female rats. *Physiology & Behavior* 26, 2, 171-176.
- Hlíňák, Z., Matoušek, J., Madlafousek, J. (1981): The effect of bull seminal ribonuclease on reproductive organs and sexual behavior in male rats. *Physiologia Bohemoslovaca* 30, 6, 539-542.
- Madlafousek, J., Žantovský, M., Hlíňák, Z., Kolářský, A. (1981): Sexuální chování jako komunikační proces, jímž se realizuje systém dílčích motivačních stavů. *Československá psychiatrie* 77, 6, 377-84.
- Benešová, O., Madlafousek, J., Hlíňák, Z. (1980): Activity and defecation rate in „open-field“ as related to the copulatory readiness in male rats. *Activitas nervosa superior* 22, 2, 90-91.
- Hlíňák, Z., Madlafousek, J. (1980): The critical state of copulatory readiness in castrated male rats induced through testosterone filled silastic capsules. *Physiologia Bohemoslovaca* 29, 5, 442.
- Hlíňák, Z., Madlafousek, J. (1980): Sniffing and other exploratory behaviors in relation to copulatory readiness in male rats. *Activitas nervosa superior* 22, 2, 89-90.
- Kolářský, A., Madlafousek, J. (1980): Vzrušuje exhibicionisty strach či hněv ženy? *Časopis lékařů českých* 119, 17-18, 497-500.
- Madlafousek, J., Hlíňák, Z. (1980): Normální a patologické chování samců laboratorní krysy při znesnadnění přechodu z předkopulačního ke kopulačnímu chování. *Activitas nervosa superior* 22, 1, 24-25.
- Madlafousek, J., Hlíňák, Z. (1980): On the problem of specificity in brain stimulation experiments. *Physiologia Bohemoslovaca* 29, 5, 455.
- Madlafousek, J., Hlíňák, Z. (1980): On the sexual dyad in laboratory rat. *Activitas nervosa superior* 22, 4, 289-296.
- Hlíňák, Z., Madlafousek, J. (1979): Copulatory behavior of castrated male rats injected with suboptimal testosterone doses. *Activitas nervosa superior* 21, 1, 52-5.
- Hlíňák, Z., Madlafousek, J., Mohapelová, A. (1979): Initiation of copulatory behavior in castrated male rats injected with critically adjusted doses of testosterone. *Hormones and Behavior* 13, 1, 9-20.
- Madlafousek, J. (1979): Motivační systémy a problematika učení. *Československá psychologie* 23, 6, 529-538.
- Madlafousek, J. (1979): Zpráva o plnění státního programu základního výzkumu v oboru psychiatrie. *Československá psychiatrie* 76, 2, 128-113.
- Hlíňák, Z., Madlafousek, J. (1978): Factors influencing the duration of copulatory posture in female laboratory rat. *Activitas nervosa superior* 20, 2, 115.
- Kolářský, A., Madlafousek, J., Novotná, V. (1978): Stimuli exciting sexual arousal in males who offend adult women: in experimental study. *Archives of Sexual Behavior* 7, 2, 79-87.
- Madlafousek, J. (1978): Co je to etologie? *Biologické listy* 43, 1, 56-58.
- Madlafousek, J. (1978): Intenzivní aspekty pozorovaného chování. *Zprávy VÚPs č. 54*, 22-24.
- Madlafousek, J. (1978): Pojem a problém integrovaného chování. *Zprávy VÚPs č. 54*, 7-8.
- Madlafousek, J. (1978): Tvorba kategorií chování. *Zprávy VÚPs č.54*, 15-18.
- Madlafousek, J., Hlíňák, Z. (1978): Přejchod z předkopulačního chování ke kopulačnímu chování (u samce laboratorního potkana): popis, analýza, hypotézy. In: 5. etologická konference, 25.-28.4.1978. Souhrny přednášek. Nové Město na Moravě, Československá etologická společnost.
- Hlíňák, Z., Madlafousek, J. (1977): Female precopulatory behavior as a determinant of sexual activity in male rats. *Activitas nervosa superior* 19, 3, 242-243.
- Hlíňák, Z., Madlafousek, J. (1977): Sexual behavior of female laboratory rat inventory, patterning, and measurement. *Behaviour* 63, 3-4, 129-174.
- Hlíňák, Z., Madlafousek, J., Mohapelová, A. (1977): Initiation of copulatory activity in castrated male rats injected with submaximal testosterone doses. *Physiologia Bohemoslovaca* 26, 5, 448.
- Kolářský, A., Madlafousek, J. (1977): Variability of stimulus effect in the course of phallometric testing. *Archives of Sexual Behavior* 6, 2, 135-141.
- Madlafousek, J., Martínek, Z. (1977): Psychologie živočichů. In: *Naučný slovník zemědělský*, sv. 7. Praha, SZN, 550-560.
- Madlafousek, J. (1976): Autoregulated intracranial stimulation (self-stimulation) as an induction of a cycle of motivational states. *Activitas nervosa superior* 18, 1-2, 97-101.
- Madlafousek, J., Hlíňák, Z., Beran, J. (1976): Decline of sexual-behavior in castrated male rats effects of female precopulatory behavior. *Hormones and Behavior* 7, 2, 245-252.
- Kolářský, A., Madlafousek, J., Hlíňák, Z., Novotná, V. (1975): Neznámá žena jako objekt deviantního muže a biologie fází sexuálního

- chování. *Československá psychiatrie* 71, 5, 291-294.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1974): Sexual arousal in mouse killing male rats. *Physiologia Bohemoslovaca* 23, 2, 146-147.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1972): The dependence of sexual behaviour of inexperienced males on precopulatory behaviour of female albino rats. *Physiologia Bohemoslovaca* 21, 1, 83-84.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1972): Positive and negative effects of progesterone on the precopulatory behaviour of ovariectomized rats. *Activitas nervosa superior* 14, 3, 170-171.
- Kolářský, A., Madlafousek, J. (1972): Female behaviour and sexual arousal in the heterosexual male deviant offenders experimental study. *Journal of Nervous and Mental Disease* 155, 2, 110-118.
- Madlafousek, J., Hlišák, Z. (1972): Analysis of factors determining the appetitive and aversive phase of sexual behavior in the female rat. *Physiologia Bohemoslovaca* 21, 4, 416-417.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1971): Effectiveness of estradiol and progesterone in inducing estrous behaviour of rats ovariectomized at different ages. *Physiologia Bohemoslovaca* 20, 1, 64-65.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J., Gutmann, E., Hanzlíková, V. (1971): Copulatory activity after denervation of levator ani muscle. *Physiologia Bohemoslovaca* 20, 4, 374-375.
- Madlafousek, J., Hlišák, Z. (1971): První kopulace v dospělosti mění závislost samců na předkopulačním chování samic (u krysy). Jde o učení? *Československá psychologie* 15, 2, 112-122.
- Madlafousek, J., Hlišák, Z., Pařízek, J. (1971): Sexual behaviour of male rats sterilized by cadmium. *Journal of Reproduction and Fertility* 26, 2, 189-196.
- Irmiš, F., Madlafousek, J., Hlišák, Z. (1970): Hippocampal electrical activity in course of sexual behaviour of male rats. *Physiologia Bohemoslovaca* 19, 1-2, 83-87.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1970): První heterosexuální zkušenosti u samce krysy. *Československá psychologie* 14, 3, 278-279.
- Madlafousek, J., Freund, K., Grofová, I. (1970): Variables determining effect of electrostimulation in lateral preoptic area of sexual behavior of male rats. *Journal of Comparative Physiological Psychology* 72, 1, 28-44.
- Madlafousek, J., Hlišák, Z., Pařízek, J. (1970): Sexual behaviour of male rats with testicular necrosis produced by cadmium. *Physiologia Bohemoslovaca* 19, 4, 331-332.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1969): A quantitative study of synergistic action of oestradiol and progesterone in inducing oestrous behaviour of the ovariectomized rat. *Physiologia Bohemoslovaca* 18, 5-6, 485-486.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1969): The shortening effect of progesterone on duration of estrous behaviour in female rat. *Physiologia Bohemoslovaca* 18, 3-4, 340.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1968): Analýza sexuálního chování samičky krysy a otázka měření intenzity motivace. *Československá psychologie* 12, 5, 515-519.
- Hlišák, Z., Madlafousek, J. (1968): Dlouhodobý kumulativní účinek estradiolu na sexuální chování samičky krysy. *Československá fyziologie* 17, 3, 208-209.
- Irmiš, F., Madlafousek, J., Hlišák, Z. (1968): Změny v hippocampové EEG aktivitě při kopulaci u samců krysy. *Československá fyziologie* 17, 3, 224-225.
- Madlafousek, J., Grofová, I. (1968): Autostimulační chování z hlediska etologických koncepcí. *Československá psychologie* 12, 5, 504-506.
- Madlafousek, J., Hlišák, Z., Freund, K. (1968): Experimentální psychopatologie. *Zprávy VÚPs č. 13*, 24-25.
- Madlafousek, J., Freund, K. (1966): Experimentální neuropsychopatologie. (Modely na zvířatech). *Zprávy VÚPs č. 6*, 19-20.
- Madlafousek, J. (1964): Studium motivace pomocí elektrostimulace mozku. *Československá fyziologie* 13, 4, 309-315.
- Madlafousek, J. (1964): Vegetativní komponenty psychických činností. Kandidátská práce, Praha, Karlova Universita.
- Madlafousek, J., Freund, K. (1964): Experimentální psychopatologie. *Zprávy VÚPs č. 1*.
- Madlafousek, J. (1963): Studium motivace pomocí mozku. *Československá fyziologie* 13, 4, 309-315.
- Madlafousek, J. (1962): *Fylogeneze psychiky. Učební texty vysokých škol.* Praha, FFUK.
- Madlafousek, J., Freund, K. (1962): Reálné modely zvířat. *Československá psychiatrie* 58, 1, 70-71.
- Madlafousek, J. (1961): Podíl tzv. pijácké party na vzniku alkoholismu u jednotlivce. *Zpravodaj Ústředního protialkoholního sboru MZd* 3, 1, 1-25.
- Fencl, V., Hejl, Z., Jirka, J., et al. (1959): Changes of blood flow in forearm muscle and skin during an acute emotional stress (mental arithmetic). *Clinical Science* 18, 3, 491-498.
- Madlafousek, J. (1957): Orientační reakce jako úvodní složka ochranného adaptivního vybavení organismu. *Československá psychologie* 1, 1, 39-44.